C/2024/4179

2.8.2024

P9_TA(2023)0477

Neznáme postavenie Mikalaja Statkeviča a nedávne útoky na rodinných príslušníkov bieloruských politikov a aktivistov

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2023 o nedostatku informácií o stave Mikalaja Statkeviča a nedávnych útokoch na rodinných príslušníkov bieloruských politikov a aktivistov (2023/3023(RSP))

(C/2024/4179)

Európsky parlament,

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bielorusku,

— so zreteľom na článok 144 ods. 5 a článok 132 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže bývalý prezidentský kandidát a laureát Sacharovovej ceny za rok 2020 Mikalaj Statkevič bol na základe politicky motivovaných obvinení uväznený na 14 rokov; keďže ho držia v samoväzbe s maximálnym stupňom stráženia; keďže jeho zdravotný stav sa zhoršuje a jeho právnikom a rodine sú už viac ako 300 dní odopierané informácie a kontakt s ním;

B. keďže poprední bieloruskí politickí väzni vrátane Alesa Biaľackého, Marie Kalesnikavovej, Siarheja Cichanovského, Viktara Babaryka, Maksima Znaka, Pavela Sevyarynetsa, Paliny Šarendy-Panasiukovej, Andrzeja Poczobuta a Ihara Losika boli vystavení podobnej izolácii;

C. keďže vysoký komisár OSN pre ľudské práva vo svojej správe z 3. februára 2023 uviedol, že podmienky zadržiavania v Bielorusku spĺňajú podstatu krutého, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a mučenia; keďže väzňom nie je poskytovaná včasná lekárska pomoc ani právne poradenstvo;

D. keďže obhajcovia ľudských práv, politici demokratickej opozície, zástupcovia občianskej spoločnosti a rodinní príslušníci aktivistov sú systematicky vystavovaní násilným represiám Lukašenkovho režimu a sú nútení utekať;

1. žiada okamžité, bezpodmienečné prepustenie Mikalaja Statkeviča a všetkých 1 500 politických väzňov; vyzýva na stiahnutie všetkých obvinení voči nim, ich plnú rehabilitáciu a finančné odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli odopretím ich osobnej slobody;

2. trvá na tom, že väzňom musí byť poskytovaná riadna lekárska pomoc a musí sa im zabezpečiť prístup k právnym zástupcom, rodinným príslušníkom, diplomatom a medzinárodným organizáciám, ktoré môžu posúdiť ich stav a poskytnúť im pomoc; vyjadruje poľutovanie nad nečinnosťou Medzinárodného výboru Červeného kríža v Bielorusku;

3. dôrazne odsudzuje neodôvodnené, politicky motivované rozsudky a pokračujúce represie voči bieloruským demokratickým silám, občianskej spoločnosti, obhajcom ľudských práv, odborárom, novinárom, duchovným, politickým aktivistom a ich rodinným príslušníkom;

4. naďalej pevne a solidárne stojí za bieloruským ľudom, demokratickou opozíciou a občianskou spoločnosťou v ich boji za slobodné, zvrchované a demokratické Bielorusko;

5. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali politických väzňov a ich rodiny tým, že využijú každú príležitosť, aby požiadali o ich okamžité prepustenie, predvolajú si zostávajúcich diplomatických zástupcov režimu a požiadajú ich o dôkazy o stave politických väzňov a o mieste, kde sa nachádzajú, poskytnú humanitárne víza ako účinné riešenie problému osôb bez štátnej príslušnosti, zabezpečia rehabilitáciu a praktickú a finančnú podporu a zvýšia tlak na režim uvalením nových sankcií;

6. vyzýva členské štáty, aby zaistili nepretržité zaznamenávanie medzinárodných zločinov a požadovali vyvodenie zodpovednosti na úrovni OSN tým, že Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva preskúma situáciu v oblasti ľudských práv, ako aj zachovaním mandátu osobitnej spravodajkyne OSN o situácii v oblasti ľudských práv v Bielorusku;

7. opakuje svoju výzvu na stíhanie a potrestanie všetkých osôb zodpovedných za porušovanie ľudských práv a vojnové zločiny počas Lukašenkovho režimu;

8. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, PK/VP, členským štátom, zástupcom bieloruských demokratických síl, bieloruským orgánom de facto, OSN a Medzinárodnému výboru Červeného kríža.